Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

36 693 Voorstel van wet van de leden Eerdmans en Martens-America tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met het beperken van de mogelijkheden om een taakstraf op te leggen bij geweld tegen personen met een publieke taak die noodhulp kunnen verlenen (Wet uitbreiding taakstrafverbod)

Nr. 8

VERSLAG

Vastgesteld 26 juni 2026

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid, belast met het voorbereidend onderzoek van bovenstaand wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar bevindingen.

Onder het voorbehoud dat de initiatiefnemers op de gestelde vragen tijdig en genoegzaam zullen hebben geantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

Inhoudsopgave

I.	**ALGEMEEN**	**1**
1.	Inleiding	4
2.	Eerder ontvangen adviezen	5
3.	De uitbreiding van het taakstrafverbod	5
3.1	Inhoud en totstandkoming taakstrafverbod	6
3.2	In gevallen waarin een taakstrafverbod geldt, kan ook geen geldboete worden opgelegd	7
3.3	De voorgestelde uitbreiding van het taakstrafverbod	8
3.3.1	De reikwijdte van het wetsvoorstel	8
3.3.2	Vormen van geweld: mishandeling in de zin van de artikelen 300–303 Sr	10
4.	Financiële en uitvoeringsconsequenties	10
II.	**ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING**	**11**
	Artikel I	11
III.	**OVERIG**	**11**

I. ALGEMEEN

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorstel van wet van de leden Eerdmans en Martens-America tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met het beperken van de mogelijkheden om een taakstraf op te leggen bij geweld tegen personen met een publieke taak die noodhulp kunnen verlenen (Wet

kst-36693-8
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

uitbreiding taakstrafverbod) (hierna: het wetsvoorstel). Deze leden onderschrijven het uitgangspunt dat aan dit voorstel ten grondslag ligt: geweld tegen mensen met een publieke taak is volstrekt onaanvaardbaar. Politieagenten, ambulancemedewerkers, brandweerlieden en buitengewoon opsporingsambtenaren staan dag in dag uit in de frontlinie en verdienen onze bescherming en waardering.

Tegelijkertijd hechten de leden van de D66-fractie eraan dat de inzet van het strafrecht zorgvuldig en effectief gebeurt. Het strafrecht raakt de vrijheidsrechten van burgers diep, en juist daarom moeten de evenredigheid van straffen, de ruimte van de rechter voor maatwerk en het evenwicht tussen wetgever en rechter steeds geborgd blijven. Straftoepassing en wetgeving in het algemeen moet dan ook proportioneel zijn, en bijdragen aan het beoogde effect. Deze leden hebben voorts nog enkele vragen die onder andere toezien op de reacties op het wetsvoorstel en de uitwerking van de wet in de praktijk.

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel. Deze leden vinden het van groot belang dat politiemensen, medewerkers van brandweer en ambulance en buitengewoon opsporingsambtenaren hun werk veilig kunnen doen. Geweld tegen mensen die in de frontlinie staan, de orde of veiligheid handhaven of noodhulp kunnen verlenen, verdient een duidelijke strafrechtelijke reactie. Zij steunen de doelen van het wetsvoorstel en stellen nog enkele vragen aan de initiatiefnemers.

De leden van de PRO-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel. Deze leden zijn net zoals de initiatiefnemers van mening dat geweld tegen personen in de uitoefening van een publieke taak die als onderdeel van die taak noodhulp kunnen verlenen passend bestraft moet worden. Naar de mening van deze leden kan dat bereikt worden door een hogere strafeis te stellen.

Anders dan de initiatiefnemers zijn de leden van de PRO-fractie niet van mening dat voor het passend bestraffen in deze gevallen een minimumstraf in de vorm van een voorwaardelijke vrijheidsstraf zou moeten worden opgelegd. Meerdere malen eerder hebben deze leden zich tegen een taakstrafverbod uitgesproken. Belangrijkste reden daarvoor is dat zij van mening zijn dat de strafrechter de vrijheid moet houden om een straf op te leggen die de rechter rekening houdend met de aard en omstandigheden van de zaak passend vindt. Een passende straf kan een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf zijn maar in voorkomende gevallen kan een taakstraf ook passend zijn. Deze leden menen bovendien dat een taakstraf wat betreft vergelding voor een strafbaar feit alsook als het om het voorkomen daarvan gaat, als straf niet onder hoeft te doen voor een korte vrijheidsstraf.

De initiatiefnemers kennen net zoals de leden van de PRO-fractie de reeds lang lopende discussie over een taakstrafverbod en de nadelen daarvan zoals die onlangs ook door de Afdeling advisering van de Raad van State weer zijn benoemd. Deze leden, toen nog afzonderlijk de PvdA- en GroenLinks-fractie, hebben in 2021 tegen een gelijkaardig wetsvoorstel[1] tot uitbreiding van het taakstrafverbod bij geweld tegen personen met een publieke taak gestemd. Het nu voorliggend wetsvoorstel is ingediend omdat de initiatiefnemers menen dat er nu wel een kans op een meerderheid voor dit taakstrafverbod is. Het nieuwe wetsvoorstel biedt deze leden echter geen nieuwe inzichten om het toenmalige standpunt te

[1] Kamerstuk 35 528

herzien. Zij hebben geen verdere vragen of opmerkingen en wensen de initiatiefnemers succes bij de verdediging van hun wetsvoorstel.

De leden van de CDA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het wetsvoorstel. Deze leden danken de initiatiefnemers en de betrokken medewerkers voor hun inspanningen om deze wet tot stand te brengen. Deze leden is het helder dat iedere vorm van geweld tegen mensen die zich inzetten om ons te helpen en te beschermen, volstrekt onacceptabel is. De rechter beschikt over de straftoemetingsvrijheid om een passende straf te bepalen voor een dader, maar het moet wat betreft deze leden duidelijk zijn dat geweld tegen hulpverleners stevig wordt aangepakt en nooit getolereerd wordt. Zij maken graag van de gelegenheid gebruik om vragen te stellen aan de initiatiefnemers over dit initiatiefwetsvoorstel.

De leden van de BBB-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het initiatiefwetsvoorstel tot uitbreiding van het taakstrafverbod bij geweld tegen personen met een publieke taak die noodhulp kunnen verlenen. Deze leden zijn erkentelijk voor het werk verzet door de initiatiefnemers.

De leden van de BBB-fractie zijn het met de initiatiefnemers eens dat geweld tegen hulpverleners en andere mensen met een publieke taak een ernstig en hardnekkig probleem is. Mensen die zich inzetten voor de veiligheid, gezondheid en openbare orde in onze samenleving moeten hun werk veilig kunnen doen. Wie een politieagent, ambulancemedewerker, brandweerman of buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) aanvalt, valt niet alleen die persoon aan, maar ook de publieke taak die deze persoon namens ons allemaal uitvoert. Deze leden onderschrijven dan ook dat hier stevig tegen moet worden opgetreden.
Tegelijkertijd hebben zij nog enkele vragen over de gekozen afbakening, de verhouding tot andere strafrechtelijke voorstellen en de praktische uitwerking van het wetsvoorstel.

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel. Deze leden zijn het met de initiatiefnemers eens dat een duidelijk signaal afgegeven moet worden door de wetgever als het gaat om geweld tegen hulpverleners. Zij hebben op dit moment enkele vragen.

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van het voorstel tot uitbreiding van het taakstrafverbod. Deze leden delen de opvatting dat geweld tegen politieagenten, brandweermensen, ambulancemedewerkers en buitengewoon opsporingsambtenaren onacceptabel is en dat hulpverleners hun werk veilig moeten kunnen doen. Zij hebben waardering voor de inzet van de initiatiefnemers om de bescherming van deze beroepsgroepen te versterken. Deze leden hebben echter nog enkele vragen over de proportionaliteit en uitvoerbaarheid van het voorstel, mede naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State.

De leden van Groep Markuszower hebben met belangstelling kennisgenomen van het initiatiefvoorstel. Deze leden zijn van mening dat geweld tegen hulpverleners en gezagsdragers keihard moet worden aangepakt. Wie politieagenten, brandweerlieden, ambulancepersoneel of andere publieke functionarissen aanvalt terwijl zij hun werk doen, tast niet alleen deze personen aan, maar ook het gezag van de overheid en de veiligheid van onze samenleving. Wel hebben deze leden nog enkele vragen aan de initiatiefnemers.

1. Inleiding

De leden van de CDA-fractie lezen dat de initiatiefnemers constateren dat er sprake is van een stijgende trend wat betreft geweld tegen personen met een publieke taak. Tijdens de jaarwisseling van 2025/2026 werden 295 politiemensen slachtoffer van geweld en agressie, 32 meer dan het jaar daarvoor. Zijn de initiatiefnemers van mening dat het vuurwerkverbod, dat dit jaar in werking is getreden, zal bijdragen aan het terugdringen van deze geweldscijfers? Daarnaast vragen deze leden of de initiatiefnemers van mening zijn dat naast de uitbreiding van het taakstrafverbod de preventieve aanpak van geweld tegen hulpverleners versterkt kan worden.

De leden van de CDA-fractie vragen of de initiatiefnemers kunnen reflecteren op de gevolgen van korte gevangenisstraffen op het tegengaan van recidive en de tekorten in het gevangeniswezen. Wat is de reactie van de initiatiefnemers op de constatering dat korte gevangenisstraffen juist kunnen leiden tot meer recidive?

De leden van de CDA-fractie vragen aan de initiatiefnemers of zij de constatering delen dat het gebruik van alcohol en drugs kunnen leiden tot zwaarder en excessief geweld tegen personen met een publieke taak.

De leden van de CDA-fractie vragen of de initiatiefnemers van mening zijn dat het voorgestelde taakstrafverbod voldoende maatwerk kan bieden voor rechters als er sprake is van zeer schrijnende gevallen, waarin een gevangenisstraf zeer grote gevolgen heeft voor individuele gevallen.

De leden van de CDA-fractie vragen of de initiatiefnemers kunnen reflecteren op de toepassing van de 200%-norm van het Openbaar Ministerie (OM). Is deze regeling de afgelopen jaren meer toegepast dan daarvoor en wat zijn daarvan de resultaten?

De leden van de CDA-fractie vragen hoe de initiatiefnemers aankijken tegen het feit dat er vaak te weinig politiecapaciteit beschikbaar is om raddraaiers te identificeren en op te pakken. Voor een strafrechtelijke veroordeling is het nodig om te weten wie de dader is en wat voor geweld is gebruikt tegen de hulpverleners. Welke oplossingen zien de initiatiefnemers om de pakkans van relschoppers en andere raddraaiers die hulpverleners belagen te verhogen, deze personen sneller te kunnen identificeren en ervoor te zorgen dat er voldoende politiecapaciteit beschikbaar is bij bijvoorbeeld grootschalige rellen om deze mensen direct op te pakken?

De leden van de SGP-fractie vragen hoe de initiatiefnemers bij het opstellen van hun voorstel rekenschap hebben gegeven van hetgeen bij de behandeling van het recente wetsvoorstel van de regering inzake het taakstrafverbod aan de orde is geweest en de redenen die tot het verwerpen van het wetsvoorstel hebben geleid.

De leden van de SGP-fractie vragen de initiatiefnemers in hoeverre het risico bestaat dat door het uitsluiten van de taakstraf de druk kan ontstaan ter compensatie lichtere gevangenisstraffen op te leggen. Zou de situatie kunnen ontstaan dat de opgelegde gevangenisstraf in sommige gevallen lichter is dan wat als taakstraf wordt opgelegd of zijn de initiatiefnemers van mening dat elke gevangenisstraf, hoe kort de duur ook is, altijd beter is dan een taakstraf?

2. Eerder ontvangen adviezen

De leden van de VVD-fractie constateren dat het voorliggende wetsvoorstel smaller is afgebakend dan het eerdere wetsvoorstel. Het ziet niet op alle personen met een publieke taak, maar op politie, brandweer, ambulance en boa's die in het kader van hun taak te maken kunnen krijgen met ordehandhaving, veiligheid en het kunnen verlenen van noodhulp. Kunnen de initiatiefnemers toelichten waarom voor deze afbakening is gekozen?

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat verschillende adviesorganen bij het eerdere wetsvoorstel kritiek hebben geuit op de beperking van de straftoemetingsvrijheid van de rechter en het belang van maatwerk. Tegelijkertijd hebben onder meer politieorganisaties steun uitgesproken voor een strengere aanpak van geweld tegen hulpverleners. Deze leden vragen de initiatiefnemers uiteen te zetten welke bezwaren uit de eerdere adviezen volgens hen door de gewijzigde afbakening van de doelgroep zijn weggenomen en welke bezwaren naar hun oordeel nog steeds relevant zijn. Kan tevens worden toegelicht waarom de initiatiefnemers menen dat de aangepaste doelgroep voldoende tegemoetkomt aan de kritiek van onder meer de Raad voor de rechtspraak, de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR) en de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA)?

3. De uitbreiding van het taakstrafverbod

De leden van de VVD-fractie lezen dat het OM in theorie een strafverhoging van 200 procent hanteert bij geweld tegen personen met een publieke taak, maar dat uit onderzoek blijkt dat deze verhoging in de praktijk niet steeds volledig wordt toegepast. Kunnen de initiatiefnemers toelichten waarom een wettelijke norm in artikel 22b Strafrecht (Sr) in dit licht meer duidelijkheid biedt dan uitsluitend strafvorderingsbeleid of oriëntatiepunten?

De leden van Groep Markuszower constateren dat dit wetsvoorstel voortbouwt op het eerdere wetsvoorstel uit 2020 dat uiteindelijk door de Eerste Kamer is verworpen. Opvallend is echter dat het oorspronkelijke voorstel een bredere groep publieke functionarissen beschermde dan het voorliggende voorstel. Waarom hebben de initiatiefnemers ervoor gekozen de reikwijdte juist te beperken? Waarom vallen bijvoorbeeld medewerkers van penitentiaire inrichtingen, gevangenisbewaarders, jeugdbeschermers, deurwaarders, conducteurs en andere functionarissen die regelmatig met agressie en geweld worden geconfronteerd niet onder dit wetsvoorstel? Acht men geweld tegen deze groepen minder ernstig? Zo nee, waarom zijn zij dan buiten het voorstel gelaten?

De leden van Groep Markuszower lezen dat het criterium «het kunnen verlenen van noodhulp» een belangrijke rol speelt in de afbakening van het voorstel. Kan nader worden toegelicht waarom juist dit criterium doorslaggevend is? Is de kern van het probleem niet dat sprake is van geweld tegen mensen die namens de overheid optreden en gezag uitoefenen? Waarom is dan niet gekozen voor een bredere formulering die ziet op alle publieke gezagsdragers? Deze leden vragen hoeveel veroordelingen wegens geweld tegen politieagenten, brandweerlieden, ambulancepersoneel en boa's de afgelopen vijf jaar uitsluitend hebben geleid tot een taakstraf. Kan daarnaast worden aangegeven in hoeveel zaken het voorliggende wetsvoorstel daadwerkelijk tot een andere straf zou hebben geleid?

3.1 Inhoud en totstandkoming taakstrafverbod

De leden van de D66-fractie vragen in het bijzonder aandacht voor de redenering rond de strafverzwarende eis. De initiatiefnemers voeren aan dat de richtlijn van het OM – die uitgaat van een driedubbele strafeis (+ 200 procent) bij geweld tegen personen met een publieke taak – in de praktijk nauwelijks wordt nageleefd en zien daarin juist een argument vóór wetgeving. Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) verklaart die beperkte toepassing echter doordat een drie keer zo hoge straf in de ogen van officieren van justitie en rechters in concrete gevallen tot disproportionele bestraffing leidt; onder hen bestaat voor een dergelijke verhoging «geen draagvlak». Daaruit lijkt eerder te volgen dat de praktijk de bestaande strafverzwaring in concrete gevallen al als te zwaar ervaart. Hoe verhoudt zich dit tot de conclusie van de initiatiefnemers dat een nog dwingender ondergrens – een verplichte vrijheidsstraf, met uitsluiting van zowel de taakstraf als de geldboete – wél evenredig zou zijn? Versterkt het voorstel daarmee niet juist de onevenredigheid die de praktijk blijkens het onderzoek tracht te vermijden, in plaats van die te adresseren?

Daarbij wijzen de leden van de D66-fractie erop dat de wettelijke strafmaxima met dit voorstel niet wijzigen. Het voorstel verhoogt dus niet het strafplafond, maar verwijdert de lichtere sanctiemodaliteiten aan de onderkant. Onderkennen de initiatiefnemers dat het effect van het voorstel uitsluitend bestaat uit het wegnemen van de lichtste afdoeningsvormen, en niet uit een verzwaring van de maximaal op te leggen straf? Hoe verhoudt zich dat tot de stelling dat een krachtiger «signaal» nodig is, terwijl de rechter binnen de bestaande – ongewijzigde – strafmaxima nu al zwaarder straft wanneer het slachtoffer een hulpverlener is?

Tot slot vragen de leden van de D66-fractie naar de veronderstelde effecten. De initiatiefnemers gaan uit van een afschrikwekkende werking van het voorstel. Onderzoek waarnaar de Afdeling advisering van de Raad van State en de Tijdelijke commissie Grondrechten en Constitutionele toetsing verwijzen, wijst er echter op dat een grotere pakkans en snelle berechting meer bijdragen aan het normerend en afschrikwekkend effect van het strafrecht dan een verhoging van de strafmaat. Waarop baseren de initiatiefnemers de veronderstelde afschrikkende werking en beschikken zij over empirische onderbouwing daarvan? Hoe wegen zij die veronderstelling tegen de aanwijzingen dat andere factoren effectiever zijn in het terugdringen van geweld tegen hulpverleners? Specifiek vragen deze leden ook hoe initiatiefnemers de uitvoering van de (aangenomen) motie-Sneller/Mutluer in dit kader beoordelen.[2]

De leden van de VVD-fractie vragen de initiatiefnemers te bevestigen dat het wetsvoorstel geen generiek minimumstrafstelsel introduceert, maar uitsluitend de mogelijkheid uitsluit om in de omschreven gevallen te volstaan met enkel een taakstraf. Klopt het dat de rechter binnen die beperking ruimte houdt om in het concrete geval de duur van de vrijheidsstraf te bepalen en eventueel een taakstraf te combineren met een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf?

De leden van de CDA-fractie constateren dat in het oorspronkelijke wetsvoorstel zoals ingediend door de toenmalige regering op 14 juli 2020[3] twee versoepelingen waren opgenomen van het taakstrafverbod, te weten de combinatie van een taakstraf met een voorwaardelijke gevangenisstraf en de mogelijkheid voor de rechter om in bijzondere gevallen een

[2] Kamerstuk 36 410 VI, nr. 50.
[3] Kamerstuk 35 528, nr. 2.

uitzondering te maken op het taakstrafverbod bij iemand die eerder een taakstraf heeft gehad. Deze leden vragen wat de reden is geweest van de initiatiefnemers om deze twee maatregelen niet in onderhavig wetsvoorstel op te nemen, met name de maatregel die ziet op maatwerk voor de rechter in bijzondere gevallen.

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat het bestaande taakstrafverbod is vormgegeven voor specifieke categorieën ernstige delicten en bijzondere omstandigheden. Deze leden vragen de initiatiefnemers nader toe te lichten waarom de bestaande strafverzwaringsmogelijkheden volgens hen onvoldoende recht doen aan de ernst van geweld tegen hulpverleners. Kan tevens worden aangegeven in hoeveel zaken de afgelopen jaren daadwerkelijk een taakstraf is opgelegd voor mishandeling van de in het wetsvoorstel genoemde hulpverleners? Deze leden vragen daarnaast hoe de initiatiefnemers reageren op de constatering van de Afdeling advisering van de Raad van State dat de noodzaak van verdere beperking van de rechterlijke beoordelingsruimte onvoldoende is onderbouwd.

3.2 In gevallen waarin een taakstrafverbod geldt, kan ook geen geldboete worden opgelegd

De leden van de D66-fractie hechten sterk aan het legaliteits- en rechtszekerheidsbeginsel. De Afdeling advisering van de Raad van State adviseert nadrukkelijk de passage in de toelichting te schrappen die inhoudt dat in gevallen waarin het taakstrafverbod geldt, ook geen geldboete kan worden opgelegd. Volgens de Afdeling advisering van de Raad van State volgt deze uitleg niet uit het Wetboek van Strafrecht: aan de volgorde van de hoofdstraffen in de artikelen 9 en 61 Sr kan niet worden ontleend dat bepaalde sancties niet mogen worden opgelegd, tenzij dit uitdrukkelijk in de wet is geregeld. In de praktijk leggen rechters bovendien geldboetes op in gevallen waarin het taakstrafverbod geldt, maar een onvoorwaardelijke gevangenisstraf disproportioneel wordt geacht. De initiatiefnemers handhaven de betreffende passage echter. Hoe rechtvaardigen de initiatiefnemers het handhaven van een door de Afdeling advisering van de Raad van State, de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA), de Raad voor de rechtspraak en de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR) betwiste interpretatie zonder wettelijke grondslag? Onderkennen zij dat het langs de weg van de toelichting uitsluiten van de geldboete – in plaats van via de wettekst – op gespannen voet kan staan met deze beginselen? Onderkennen de initiatiefnemers ten slotte dat het uitsluiten van de geldboete de mogelijkheden van de rechter om in de lichtste gevallen maatwerk te leveren verder beperkt, terwijl de Raad voor de rechtspraak al jaren signaleert dat het bestaande taakstrafverbod als knellend wordt ervaren?

De leden van de VVD-fractie begrijpen dat het wetsvoorstel beoogt uit te sluiten dat bij fysiek geweld tegen deze hulpverleners wordt volstaan met een lichte afdoening. Kunnen de initiatiefnemers toelichten waarom dit uitgangspunt past bij de doelstelling van het wetsvoorstel en bij de plaats van de taakstraf in het sanctiestelsel?

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat de initiatiefnemers stellen dat waar een taakstrafverbod geldt, ook geen geldboete kan worden opgelegd en dat in die gevallen een vrijheidsstraf resteert. Deze leden vragen de initiatiefnemers nader toe te lichten waarop deze interpretatie precies is gebaseerd. Hoe verhoudt deze uitleg zich tot de observatie van de Afdeling advisering van de Raad van State dat rechters in de praktijk wel geldboetes opleggen in zaken waarin een taakstrafverbod geldt? Deze leden vragen voorts of de initiatiefnemers expliciet

beogen dat in alle onder het wetsvoorstel vallende gevallen een vrijheidsstraf wordt opgelegd en, zo ja, waarom dit volgens hen steeds proportioneel is.

3.3 De voorgestelde uitbreiding van het taakstrafverbod

De leden van de VVD-fractie constateren dat de uitbreiding is gekoppeld aan de artikelen 300 tot en met 303 Sr. Kunnen de initiatiefnemers bevestigen dat het wetsvoorstel daarmee ziet op fysiek geweld in juridische zin en niet op enkel verbaal geweld of bedreiging? Kunnen zij toelichten waarom deze keuze bijdraagt aan een scherpe en juridisch hanteerbare afbakening van het wetsvoorstel?

3.3.1 De reikwijdte van het wetsvoorstel

De leden van de D66-fractie wijzen erop dat de Afdeling advisering van de Raad van State en de Tijdelijke commissie Grondrechten en Constitutionele toetsing vragen stellen bij de afbakening van de doelgroep. Niet alle politieambtenaren zijn immers «first responders» – te denken valt aan rechercheurs en arrestantenbewaarders – terwijl het verlenen van noodhulp voor sommige buitengewoon opsporingsambtenaren niet tot het takenpakket behoort. In hun reactie geven de initiatiefnemers aan dat het voorstel zich uitstrekt tot wie als eerste ter plekke kan komen bij een noodsituatie, en dat rechercheurs en arrestantenbewaarders daar niet onder vallen. Deze leden constateren echter dat de wettekst dit onderscheid niet expliciet maakt. Hoe wordt de rechtszekerheid op dit punt geborgd en zouden de initiatiefnemers nadere normering in de wettekst zelf doorvoeren om dit onderscheid nadrukkelijker te maken?

Daarnaast vragen de leden van de D66-fractie aandacht voor het gelijkheidsbeginsel. Bijvoorbeeld met het voorbeeld dat een klap aan een arrestantenbewaarder onder het uitgebreide taakstrafverbod zou vallen, terwijl voor eenzelfde klap aan een gevangenisbewaarder of aan een medearrestant de rechter ook een taakstraf of geldboete zou kunnen opleggen. Hoe motiveren de initiatiefnemers dat dit verschil in beschikbare sanctiemodaliteiten bij overigens vergelijkbare gedragingen evenredig is en zich verhoudt tot het gelijkheidsbeginsel?

De leden van de CDA-fractie lezen dat de groep «overige» personen met een publieke taak die in het initiële wetsvoorstel was opgenomen, is verkleind tot de groep personen met publieke taak die noodhulp verlenen. Kunnen de initiatiefnemers nader uiteenzetten welke personen met publieke taak nu niet onder de reikwijdte van dit initiatiefwetsvoorstel vallen ten opzichte van het initiële wetsvoorstel, nu de definitie in het huidige wetsvoorstel is verkleind?

De leden van de CDA-fractie lezen dat in dit wetsvoorstel onderscheid is gemaakt op basis van in hoeverre een hulpverlener bij diens publieke taak noodhulp verleent. De initiatiefnemers geven in de memorie van toelichting en de wettekst een opsomming, te weten politieagenten, brandweermensen, ambulancemedewerkers en buitengewoon opsporingsambtenaren. Deze leden vragen waarom defensiemedewerkers, zoals personen die werkzaam zijn bij de Koninklijke Marechaussee, en medewerkers van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) niet zijn opgenomen in de opsomming. Deze leden vragen of zij het dus goed begrijpen dat in beginsel personen werkzaam zijn bij de Koninklijke Marechaussee en de DJI in beginsel niet onder het voorgestelde taakstrafverbod zouden vallen.

De leden van de BBB-fractie begrijpen dat de initiatiefnemers bijzondere bescherming willen bieden aan personen die in de frontlinie staan en noodhulp kunnen verlenen. Toch vragen deze leden waarom precies voor deze afbakening is gekozen. Waarom geldt het voorstel alleen voor politie, brandweer, ambulance en boa's, en niet breder voor iedereen met een publieke taak?

De leden van de BBB-fractie wijzen erop dat ook andere mensen met een publieke taak regelmatig te maken krijgen met agressie, bedreiging en geweld. Denk aan conducteurs, deurwaarders, gevangenispersoneel, zorgmedewerkers of gemeentelijke medewerkers aan een balie. Kunnen de initiatiefnemers toelichten waarom deze groepen buiten het voorstel vallen?

De leden van de BBB-fractie vragen of de initiatiefnemers hebben overwogen om het taakstrafverbod breder te laten gelden voor geweld tegen personen met een publieke taak. Zo ja, waarom is daar uiteindelijk niet voor gekozen? Zo nee, zijn de initiatiefnemers bereid alsnog te bezien of een bredere formulering wenselijk en juridisch houdbaar is? Ook vragen deze leden of als andere optie overwogen is om in de wet op te nemen dat bij geweld tegen andere personen met een publieke taak, dus niet de politieagent, ambulancebroeder, en/of brandweerman, in ieder geval zeer terughoudend moet worden omgegaan door de rechter met het opleggen van een taakstraf. Daarmee zou recht kunnen worden gedaan aan het bijzondere karakter van de publieke taak, zonder dat direct voor alle groepen een volledig taakstrafverbod geldt. Hoe kijken de initiatiefnemers naar deze tussenvariant?

De leden van de BBB-fractie vragen de initiatiefnemers hoe dit wetsvoorstel zich verhoudt tot de discussie over minimumstraffen. De Kamer heeft eerder een motie[4] aangenomen die de regering oproept om te komen met wetgeving voor minimumstraffen bij opzettelijk geweld tegen hulpverleners, met inachtneming van het opzetvereiste. Hoe zien de initiatiefnemers hun voorstel in dat bredere kader? Deze leden vragen expliciet of de initiatiefnemers kunnen toelichten waarom zij kiezen voor uitbreiding van het taakstrafverbod en niet voor een expliciete minimumstraf bij geweld tegen hulpverleners. Wat zijn volgens de initiatiefnemers de juridische en praktische verschillen tussen deze routes?

De leden van de BBB-fractie begrijpen de wens om een duidelijke norm te stellen. Geweld tegen hulpverleners mag nooit worden afgedaan als iets kleins. Tegelijkertijd vragen deze leden hoe de initiatiefnemers aankijken tegen de zorgen van de Afdeling advisering van de Raad van State over de rechterlijke ruimte en proportionaliteit. Kunnen de initiatiefnemers nader toelichten hoe in zeer lichte gevallen, waarin bijvoorbeeld nauwelijks of geen letsel is ontstaan, toch voldoende ruimte blijft voor maatwerk? Ook vragen deze leden hoe wordt voorkomen dat zaken waarin sprake is van bijzondere persoonlijke omstandigheden, bijvoorbeeld psychische problematiek, een verstandelijke beperking of een zeer uitzonderlijke gemoedstoestand, bijvoorbeeld in het geval van een vader die net zijn kind is verloren en bij zijn kind wil komen en daardoor een hulpverlener opzij duwt, leiden tot uitkomsten die als disproportioneel worden ervaren.

De leden van de BBB-fractie vragen de initiatiefnemers welk effect zij concreet verwachten van dit wetsvoorstel. Is het doel vooral normerend, afschrikwekkend, vergeldend, beschermend of een combinatie daarvan? Kunnen de initiatiefnemers aangeven waarop de verwachting is

[4] Kamerstuk 28 684, nr. 812.

gebaseerd dat deze wetswijziging daadwerkelijk zal bijdragen aan minder geweld tegen hulpverleners? Deze leden vragen ook naar de uitvoeringsgevolgen. De Afdeling advisering van de Raad van State wijst onder meer op de druk op de strafrechtketen en de capaciteitsproblemen in het gevangeniswezen. Kunnen de initiatiefnemers aangeven hoeveel extra zaken naar verwachting door de rechter moeten worden behandeld en wat dit betekent voor politie, OM, rechtspraak, reclassering en detentiecapaciteit? Daarnaast vragen deze leden hoe de initiatiefnemers aankijken tegen de snelheid van afdoening. Juist bij geweld tegen hulpverleners is het van belang dat daders snel worden berecht en slachtoffers snel duidelijkheid krijgen. Kan dit wetsvoorstel ertoe leiden dat zaken langer blijven liggen? Zo ja, hoe moet dat worden voorkomen? Deze leden vragen of de initiatiefnemers beschikken over recente cijfers waaruit blijkt hoe vaak bij geweld tegen politie, brandweer, ambulancepersoneel en boa's op dit moment een kale taakstraf wordt opgelegd. Hoe vaak gebeurt dit per beroepsgroep en per type geweldsdelict?

3.3.2 Vormen van geweld: mishandeling in de zin van de artikelen 300–303 Sr

De leden van de D66-fractie verzoeken de initiatiefnemers om aanvullende, concrete voorbeelden van de gedragingen die onder de uitbreiding zouden vallen, in het bijzonder bij eenvoudige mishandeling van personen met een publieke taak die bij die taak noodhulp verlenen, zodat de Kamer zelf een oordeel kan vormen over de evenredigheid van een – al dan niet korte – onvoorwaardelijke gevangenisstraf in deze gevallen. Kunnen de initiatiefnemers daarbij ook dragend motiveren waarom een onvoorwaardelijke gevangenisstraf in deze lichtste gevallen steeds de enige passende sanctie is?

De leden van de VVD-fractie begrijpen de keuze om het wetsvoorstel te beperken tot mishandeling in de zin van de artikelen 300 tot en met 303 Sr. Kunnen de initiatiefnemers toelichten waarom deze afbakening helpt om het wetsvoorstel gericht en goed uitvoerbaar te houden?

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat het wetsvoorstel ook eenvoudige mishandeling zonder ernstig letsel onder het taakstrafverbod brengt. Kan worden toegelicht waarom volgens de initiatiefnemers geen onderscheid hoeft te worden gemaakt naar ernst van het letsel of de concrete omstandigheden van het geval? Deze leden vragen tevens hoe de initiatiefnemers aankijken tegen de door de Afdeling advisering van de Raad van State genoemde voorbeelden van kwetsbare, psychisch beperkte of sterk geëmotioneerde verdachten.

4. Financiële en uitvoeringsconsequenties

De leden van de D66-fractie constateren dat de paragraaf over de financiële en uitvoeringsconsequenties grotendeels is overgenomen uit de toelichting bij het regeringsvoorstel uit 2020[5] en dat een actuele inventarisatie en prognose ontbreken. Voorts vragen deze leden naar de verhouding tot de bredere inzet om de druk op de justitiële keten te verlichten. Het kabinet zet in op effectiever en sneller straffen en op het uitbreiden en verbeteren van de celcapaciteit, juist omdat het zeer onwenselijk is dat veroordeelden door een cellentekort eerder vrijkomen. Hoe verhoudt het in (ook lichte) zaken verplicht stellen van een onvoorwaardelijke gevangenisstraf zich tot deze inzet om de ketendruk te verlichten volgens de initiatiefnemers? Is met de betrokken uitvoeringsinstanties getoetst of het voorstel uitvoerbaar is binnen de huidige capaciteit?

---

[5] Kamerstuk 35 528, nr. 2.

De leden van de D66-fractie wijzen daarnaast op het belang van het voorkomen van recidive. Onderzoek wijst uit dat (korte) gevangenisstraffen vaker tot recidive leiden dan taakstraffen, onder meer doordat een veroordeelde werk, woning of sociaal netwerk verliest. Hoe wegen de initiatiefnemers dat tegen het maatschappelijk belang van minder recidive en daarmee van een veiligere samenleving – ook voor hulpverleners – en tegen de bredere lijn om vaker te kiezen voor een (langere) taakstraf of elektronische detentie in plaats van een korte gevangenisstraf?

De leden van de CDA-fractie lezen in de reactie van de initiatiefnemers op het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State dat de initiatiefnemers het belang van een hogere stafmaat prevaleren boven de capaciteitstekorten in het gevangeniswezen en dat zij ervanuit gaan dat de komende jaren alles op alles wordt gezet om de capaciteitsproblemen in het gevangeniswezen op te lossen. Komen de initiatiefnemers in dat geval ook met specifieke plannen om het gevangeniswezen te ontlasten? En kunnen zij nader ingaan op de constatering dat de effecten van het wetsvoorstel op de capaciteit in het gevangeniswezen pas na enkele jaren na inwerkingtreding van het wetsvoorstel zich zouden voordoen?

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat de initiatiefnemers verwachten dat de gevolgen voor de gevangeniscapaciteit beperkt zullen zijn. Kan deze verwachting nader worden onderbouwd? Op welke raming baseren indieners deze constatering, en kan een kwantitatieve inschatting gedeeld worden? Welke additionele investeringen zijn nodig om te zorgen voor afdoende capaciteit, zijn indieners bereid deze de treffen en welke financiële dekking hebben zij daarbij voor ogen? Voorts vragen deze leden hoe de initiatiefnemers de kritiek van de Afdeling advisering van de Raad van State beoordelen dat het voorstel kan leiden tot extra druk op de strafrechtsketen en het gevangeniswezen. Kan tevens worden toegelicht waarop de verwachting is gebaseerd dat een afschrikwekkend effect van het wetsvoorstel zal uitgaan? Is deze verwachting empirisch of anderszins kwantitatief te staven?

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I

De leden van de CDA-fractie vragen of de initiatiefnemers nader kunnen ingaan op de definitie van noodhulp en wanneer hier wel of geen sprake van is. Deze leden vragen of zij het goed begrijpen dat de reikwijdte van de wet strekt tot hulpverleners die als eerste ter plekke kúnnen komen bij een noodsituatie. Kunnen de initiatiefnemers expliciteren of de functieomschrijving van de hulpverlener daarbij leidend is, en niet de specifieke omstandigheden van het incident of de concrete werkzaamheden die de hulpverlener op dat moment verrichtte?

III. OVERIG

De leden van de BBB-fractie steunen het uitgangspunt dat geweld tegen hulpverleners en mensen met een publieke taak keihard moet worden aangepakt. Wie de mensen aanvalt die onze samenleving draaiend en veilig houden, moet merken dat de wetgever dat zwaar opneemt.

De leden van Groep Markuszower lezen dat het wetsvoorstel een krachtig signaal moet afgeven dat geweld tegen hulpverleners niet wordt geaccepteerd. Tegelijkertijd vragen deze leden of het voorstel wel ver genoeg gaat. Klopt het dat een rechter na invoering van deze wet nog steeds kan volstaan met een zeer korte onvoorwaardelijke gevangenisstraf? Acht men dat in alle gevallen een passende reactie op geweld tegen

hulpverleners? Hebben de initiatiefnemers overwogen om te werken met minimumstraffen of wettelijke ondergrenzen voor de vrijheidsstraf? Zo nee, waarom niet?

De leden van Groep Markuszower vragen hoe de initiatiefnemers aankijken tegen geweld tegen hulpverleners gepleegd door personen die niet beschikken over de Nederlandse nationaliteit of een dubbele nationaliteit hebben. Zijn de initiatiefnemers van mening dat een veroordeling voor geweld tegen politieagenten, brandweerlieden, ambulancepersoneel of boa's standaard en enorm zwaar zou moeten worden meegewogen bij beslissingen over verblijfsrecht, verblijfsverlenging, naturalisatie of behoud van de Nederlandse nationaliteit? Zo nee, waarom niet? Deze leden vragen ten slotte of de initiatiefnemers bereid zijn te onderzoeken of een volgende stap wenselijk is waarbij het taakstrafverbod wordt uitgebreid naar alle vormen van geweld tegen publieke gezagsdragers en hulpverleners die tijdens hun werk worden aangevallen.

De voorzitter van de commissie,
Eerdmans

Adjunct-griffier van de commissie,
Van Thiel